

IV. Problemy polityczne współczesnego świata

4. Terroryzm

Termin: "terroryzm"

- Określenie terroryzm pochodzi od łacińskiego słowa terror, oznaczającego przestraszenie lub trwogę.
 - **Terroryzm** można zdefiniować jako brutalny atak dokonany z premedytacją w określonych celach politycznych, uderzający w bezbronne ofiary – ludność cywilną, żołnierzy nieuzbrojonych lub niepełniących służby, personel wojskowy lub ośrodki wojskowe niebędące w stanie gotowości bojowej.
- We współczesnym rozumieniu jest to forma walki zbrojnej, która poprzez przemoc i zastraszanie ma prowadzić do osiągnięcia określonych celów politycznych, społecznych lub religijnych.
 - Metodami działania terrorystów są np.:
 - zamachy bombowe,
 - porwania samolotów,
 - przetrzymywanie zakładników,
 - zabójstwa ważnych osób.
 - Terrorysty, chcąc nagłośnić ataki, często wykorzystują media.
 - Używają też nowoczesnych środków łączności:
 - telefonów satelitarnych,
 - internetu.
 - Dzięki temu tworzą sprawną sieć, która może podejmować działania niezależnie od granic państwowych.

Zamach terrorystyczny na budynki World Trade Center i Pentagon we wrześniu 2001 roku spowodował śmierć ok. 3 tys. osób.

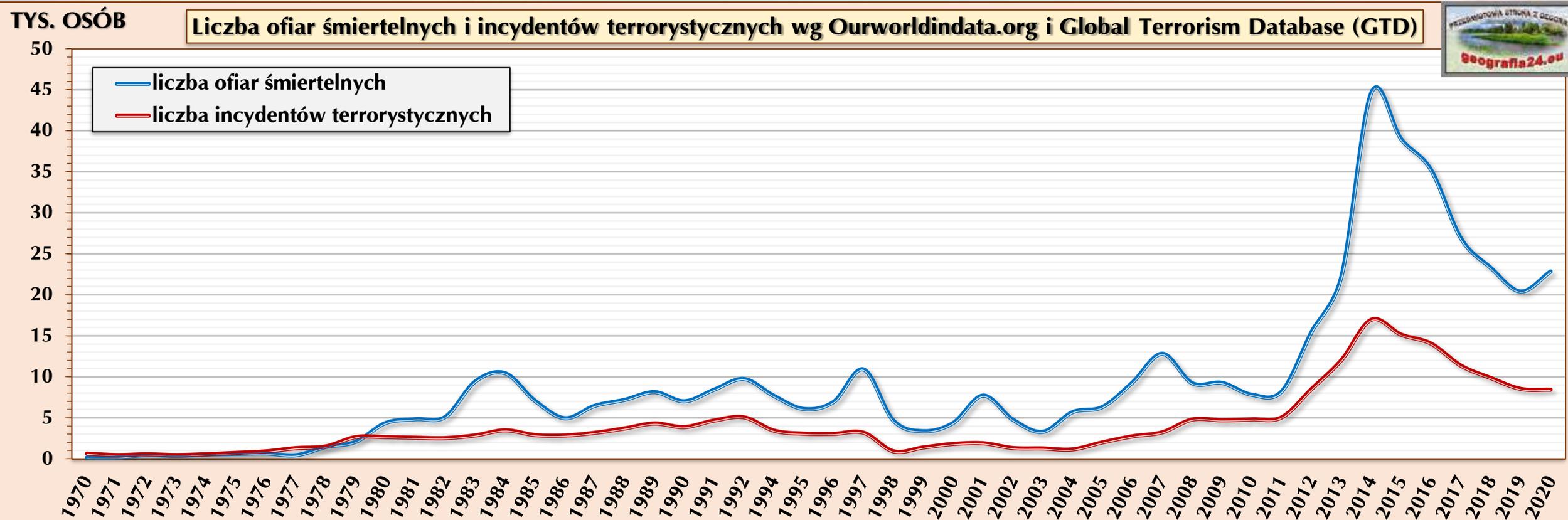
Obecna skala zjawiska terroryzmu

- Terroryzm stał się jednym z najczęściej występujących zagrożeń we współczesnym świecie.
- Codziennie na świecie dochodzi do około 23 różnorodnych pod względem skali ataków terrorystycznych.
 - Problemem stała się walka z tym zagrożeniem – jak robić to skutecznie i jednocześnie nie ograniczać praw i swobód obywatelskich.
 - Niestety nie znaleziono jak dotąd idealnego rozwiązania i często uczymy się na błędach.

Skala zjawiska terroryzmu na świecie w XXI wieku

- W latach 2000-2020 wg danych GTD wskutek blisko 140 tys. ataków terrorystycznych zginęło prawie 340 tys. osób.
- Największe nasilenie terroryzmu nastąpiło w latach 2011-2014, m.in. w związku z:
 - **wybuchem Arabskiej Wiosny Ludów (Arabskiej Wiosny) i licznych wojen domowych, np. w Syrii, Libii i Jemenie,**
 - **eskalacją konfliktu w Iraku i powstaniem Państwa Islamskiego.**
- Od 2015 r. liczba ataków terrorystycznych i ich ofiar wykazuje tendencję lekko spadkową,
 - wynika to głównie z faktu **zmniejszenia aktywności bojowników Państwa Islamskiego** oraz wprowadzeniem w wielu państwach szczególnych **środków bezpieczeństwa** (np. jeszcze dokładniejszych kontroli granicznych).

Cechy terroryzmu i grup terrorystycznych

- **Grupy terrorystyczne** są z reguły tajne.
 - Są one bardzo dobrze zorganizowane.
 - Cechuje je determinacja, wzmacniana często przez religię.
- **Od 2001 r. terroryzm osiągnął skalę globalną.**
 - Współcześni terroryści działają w grupach wielonarodowych i dokonują ataków w granicach różnych państw przeciw obywatelom różnych krajów.
- **Z rąk terrorystów giną praktycznie wszyscy reprezentanci poszczególnych środowisk:**
 - kobiety i dzieci, politycy i zwykli ludzie, turyści, biznesmeni, sportowcy i dziennikarze;
 - terroryści obecnie często nie cofają się przed niczym;
 - od ostatnich 25 lat coraz częściej wykorzystują oni zaawansowane metody:
 - 1995 r. – atak w tokijskim metrze z wykorzystaniem trującego gazu sarin,
 - 2001 r. – atak na WTC i przekazywanie pocztą zarazków wąglika,
 - wielokrotnie w ciągu ostatnich lat stosowanie tzw. żywych bomb.

Zamachy terrorystyczne są obecnie niestety coraz częstsze. Świat chcąc zabezpieczyć się przed nimi oraz ich skutkami organizuje specjalistyczne szkolenia, zakładające różne warianty operacji ratunkowych.

Podział organizacji terrorystycznych

- **Organizacje terrorystyczne dzielimy ogólnie na:**
 - grupy separatystyczno-nacjonalistyczne;
 - grupy religijne;
 - grupy “czystej ideologii”, np.:
 - ultrapravicowe,
 - skrajnie lewicowe (lewackie);
 - grupy pojedynczych celów – z pogranicza przemocy politycznej, np.:
 - ekologiczne,
 - antyaborcyjne,
 - antyglobalistyczne;
 - grupy popierane lub sponsorowane przez państwo.
- Ze względu na **realizowane cele strategiczne** dzielimy je na:
 - grupy rewolucyjne – zmierzające do obalenia porządku politycznego;
 - grupy subrewolucyjne – zmierzające do uzyskania ustępstw politycznych od władz państwa czy społeczności międzynarodowej;
 - grupy parapolityczne – ugrupowania z pogranicza przemocy politycznej i bandytyzmu, ukierunkowane na wąski zakres wymuszanych zmian.

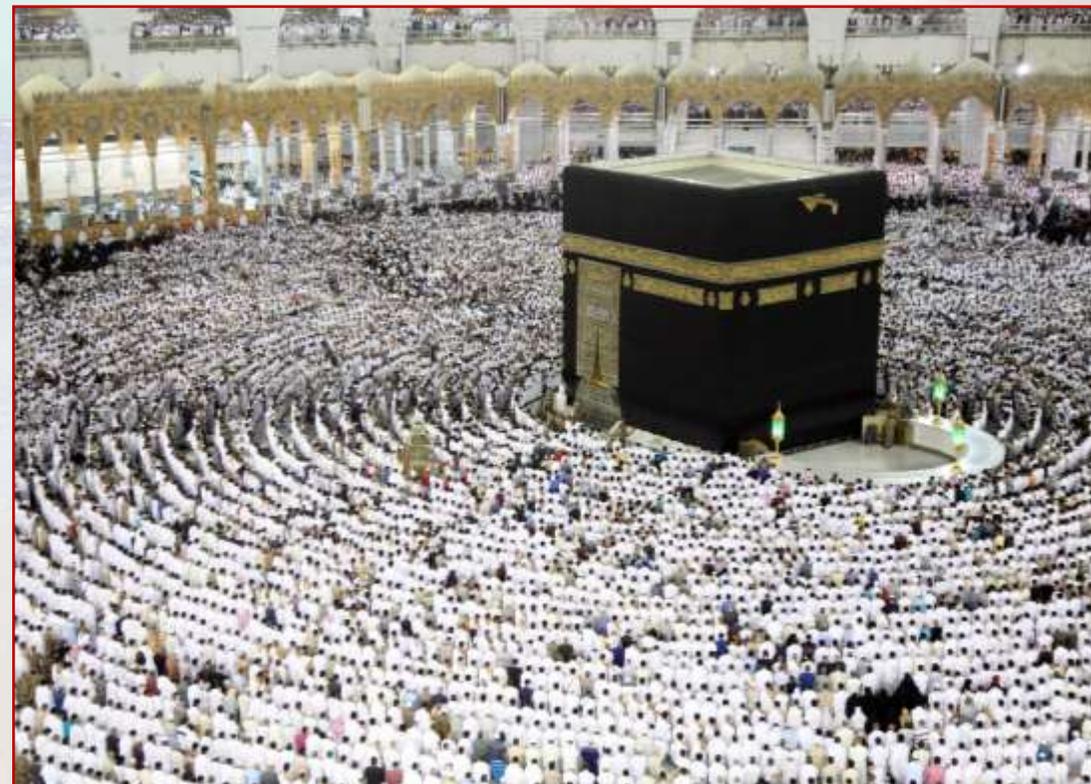

Cechą organizacji terrorystycznych jest brak poszanowania innych i łamanie prawa – fanatycy często nie cofają się przed niczym!

Terroryzm ideologiczny na przykładzie krajów islamskich

- Akty terrorystyczne mają najczęściej **podłoże ideologiczne** – ideologia jest zwykle jedynie pretekstem do osiągnięcia innych celów i powinna usprawiedliwiać użycie przemocy.
- W przypadku **ekstremistów islamskich** działania terrorystyczne (np. zamachy i zabójstwa) tłumaczone są innym:
 - **spełnianiem jedynie woli Allaha**, który wg niektórych z nich wymaga walki z zepsuciem moralnym świata zachodniego,
 - **prawem do odwetu** za interwencje zbrojne krajów zachodniego kręgu kulturowego na terytoriach uznawanych przez nich za arabskie (m.in. w Afganistanie, Iraku i Syrii).
- Jednak **większość społeczeństwa jest innego zdania** (potępia to), w tym wielu duchownych i teologów – wg nich takie postępowanie wypacza główne zasady ich wiary.

Separatyzm

- **Separatyzm** – prowadzony jest przez ruchy separatystyczne (są to zwykle różne grupy społeczne, zwykle mniejszości narodowe) i oznacza dążenie do wyodrębnienia się z jakiejś grupy, całości (narodu, państwa, wspólnoty religijnej).
- **Separatyzm narodowościowy** – odmiana separatyzmu, w której następuje dążenie do uzyskania secesji narodowej.
 - Narodowe ruchy separatystyczne dążą one do rozpadu istniejącej organizacji państwowej i uzyskania pełnej autonomii lub niepodległości.
 - Przykładem takiego separatyzmu było wyodrębnienie się części stanów Unii Amerykańskiej i utworzenie z nich konfederacji, co przyczyniło się do wybuchu wojny secesyjnej (1861–1865).

Separatyzm obecnie

- Obecnie przykładem na separatyzm są dążenia wielu **organizacji separatystycznych**, np.:
 - Organizacji Wyzwolenia Tamilskiego Islamu na Sri Lance (działalność **Tamilów**),
 - ETA (Baskonia i Wolność) w Hiszpanii i częściowo we Francji (dążenie **Basków** do utworzenia państwa),
 - Konwergencji i Unii w Hiszpanii (działalność **Katalończyków**),
 - Frontu Wyzwolenia Quebecku w Kanadzie (działalność **Franko-Kanadyjczyków**),
 - Szkockiej Partii Narodowej i Szkockiej Partii Socjalistycznej w Wielkiej Brytanii (działalność **Szkotów**),
 - Frontu Wyzwolenia Narodowego Korsyki we Francji (działalność **Korsykan**),
 - Partii Pracujących Kurdystanu w Turcji, Iraku, Iranie i Syrii (działalność **Kurdów**).
- O powstanie swojego państwa walczą jeszcze, np.:
 - Tybetańczycy i Ujgurzy w Chinach,
 - Walijszczy w Wielkiej Brytanii.

W Hiszpanii dążenia separatystyczne wykazują Baskowie (zdjęcie na górze) i Katalończycy (zdjęcie na dole)

Terroryzm ideologiczny w innych religiach i wyznaniach

- **Ataków terrorystycznych** dopuszczają się przedstawiciele **wszystkich większych religii i wyznań**.
- W przypadku Indii i konfliktu w Kaszmirze (na granicy z Pakistanem) – hinduscy fundamentaliści niszczą dziedzictwo i miejsca kultu muzułman.

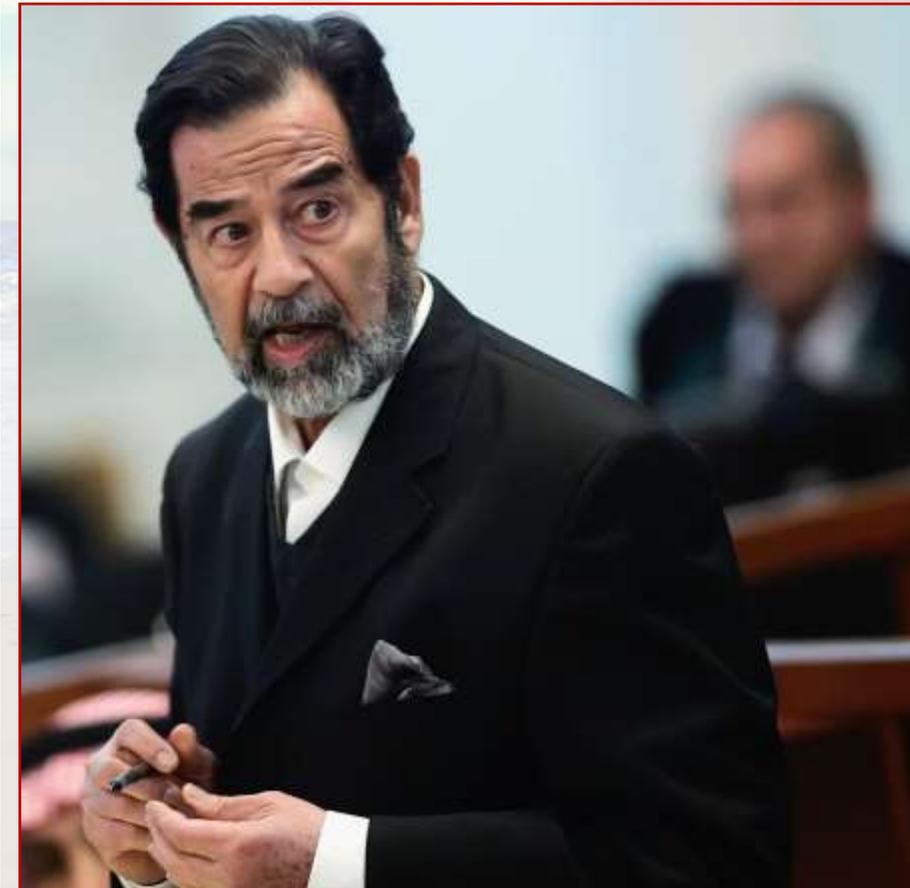
Przyczyny polityczne terroryzmu

- Najważniejszymi **politycznymi przyczynami terroryzmu** są:
 - chęć stworzenia społeczeństwa jednolitego pod względem narodowościowym, etnicznym lub religijnym;
 - niepodległościowe (separatystyczne) dążenia narodów;
 - dążenie do zdobycia władzy na danym obszarze lub do osłabienia pozycji politycznej aktualnie rządzących;
 - próby skłonienia władz do podjęcia działań zgodnych z przekonaniami danej osoby lub grupy ludzi;
 - zemsta za działania rządu lub jego przedstawicieli,
 - np. za operacje służb specjalnych przeciwko kartelom narkotykowym lub innym grupom przestępczym.

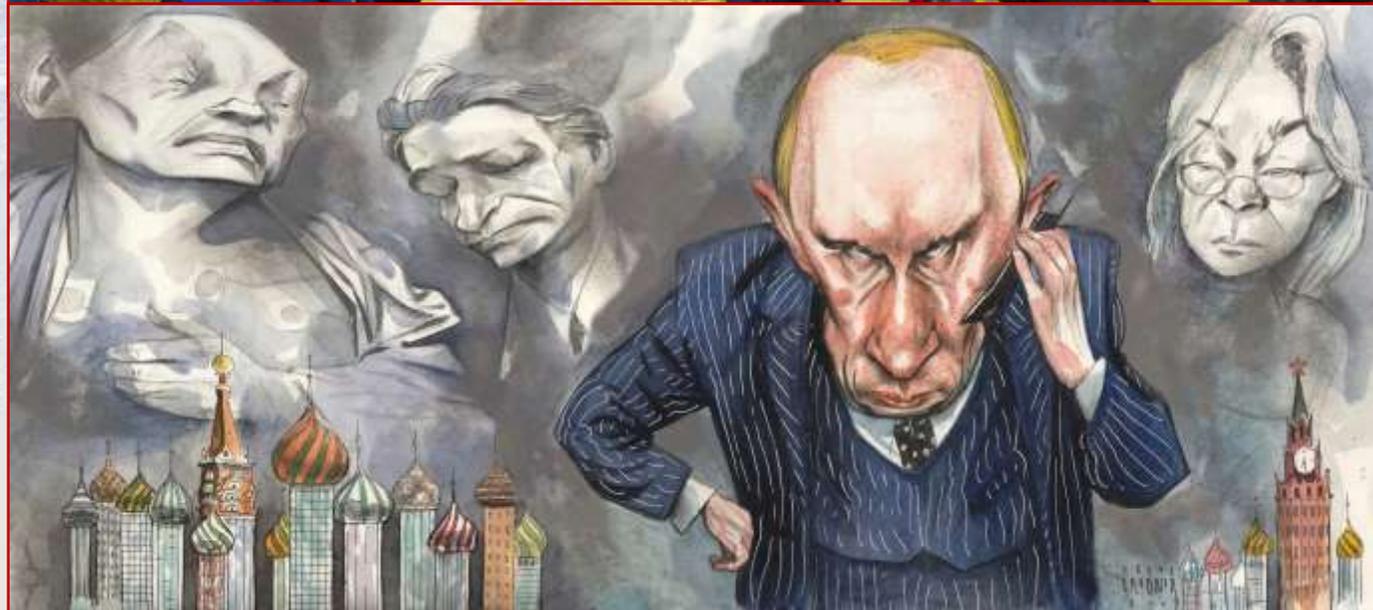
Przyczyny ekonomiczne terroryzmu

- Najważniejszymi **ekonomicznymi przyczynami terroryzmu** są:
 - wysysk osób, które próbują polepszyć swoją sytuację materialną poprzez różne zachowania terrorystyczne;
 - pragnienie osłabienia gospodarki danego obszaru lub nawet kraju;
 - chęć uzyskania określonych korzyści ekonomicznych,
 - np. poprzez uzyskanie zgody na prowadzenie legalnej (wydobycie surowców mineralnych – wymuszenie uzyskania zgody) lub nawet nielegalnej działalności (zwrot zarekwirowanego produktu, np. narkotyków).

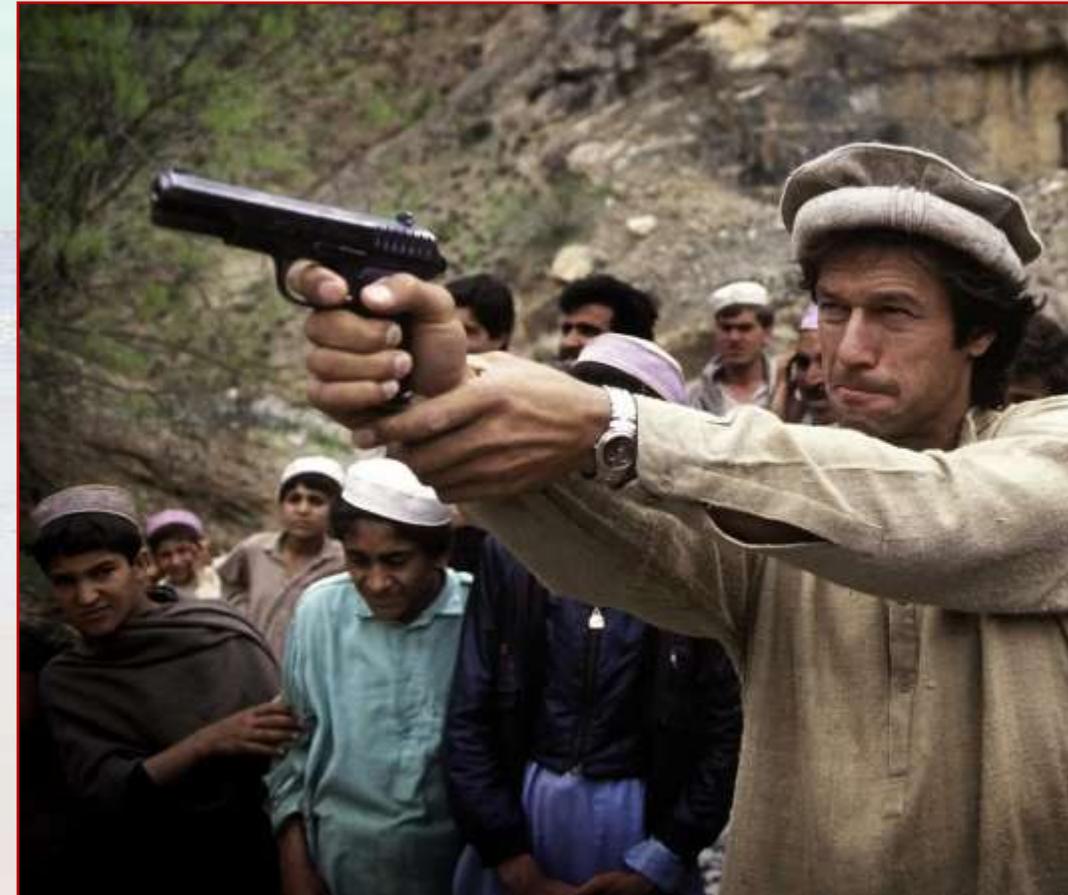
Przyczyny socjologiczno-psychologiczne terroryzmu

- Najważniejszymi **socjologiczno-psychologicznymi przyczynami terroryzmu** są:
 - działania odwetowe wobec drugiej strony konfliktu,
 - np. ataki dokonywane przez represjonowaną grupę społeczną;
 - chęć bycia sławnym;
 - pragnienie dowartościowania własnej osoby lub określonej grupy, często połączona z jednoczesnym okazywaniem lekceważenia wobec innych osób (grup) i obowiązującego porządku prawnego oraz zasad współżycia społecznego,
 - dążenia nacjonalistyczne Putina do odbudowania – stworzenia nowej Wielkiej Rosji oraz chęć bycia największym władcą na świecie (po ataku Rosji na Ukrainę, wg opinii większości świata jest on zbrodniarzem wojennym i terrorystą);
 - przekonanie o poniesionej krzywdzie czy niesprawiedliwości na różnym tle (np. politycznym, ekonomicznym, społecznym, etnicznym i religijnym).

Przyczyny społeczno-kulturowe terroryzmu

- Najważniejszymi **społeczno-kulturowymi przyczynami terroryzmu** są:
 - fałszywa interpretacja zasad religijnych nakazujących nawracanie członków danej społeczności na jedyną słuszną zdaniem terrorystów wiarę,
 - żadna z ważniejszych religii nie uznaje terroryzmu za metodę poszerzani kręgu wyznawców;
 - próby wprowadzenia do porządku społecznego określonej ideologii, np. anarchistycznej, maoistowskich lub neofaszystowskiej.

Skutki polityczne terroryzmu

- Najważniejszymi **politycznymi skutkami terroryzmu** są:
 - upadek niektórych rządów i zmiana systemu władzy (w przypadku zawiązania międzynarodowej koalicji na rzecz zwalczania terroryzmu, np. w Iraku);
 - wzrost poparcia dla bardziej konserwatywnych i populistycznych partii politycznych, domagających się zaostrzenia kar dla terrorystów,
 - obwinianie całych grup społecznych, z których pochodzili terroryści (tzw. odpowiedzialność zbiorowa);
 - większa akceptacja dla nacjonalistycznych i fundamentalistycznych ruchów wśród grup społecznych, z których pochodzili terroryści.

Skutki ekonomiczne terroryzmu

- Najważniejszymi **ekonomicznymi skutkami terroryzmu** są:
 - zakłócenia w dostępie do podstawowych usług, w tym: elektryczności, wody pitnej, szkolnictwa, służby zdrowia i opieki socjalnej oraz transportu;
 - wzrost wydatków na rzecz walki z terroryzmem i jego skutkami (w tym ekonomicznymi, społecznymi i psychicznymi);
 - rozchwianie sytuacji gospodarczej, wahania indeksów giełdowych, zwiększenie cen surowców mineralnych, zwłaszcza ropy naftowej i gazu ziemnego;
 - stagnacja lub nawet pogorszenie się ogólnej sytuacji gospodarczej, widoczne na przykład w takich miernikach jak PKB;
 - zniszczenie infrastruktury technicznej oraz budynków publicznych i prywatnych;
 - ograniczenie napływu turystów w państwach, w których doszło do aktów terrorystycznych, w których zginęli zagraniczni turyści (szczególnie ze świata zachodniego).

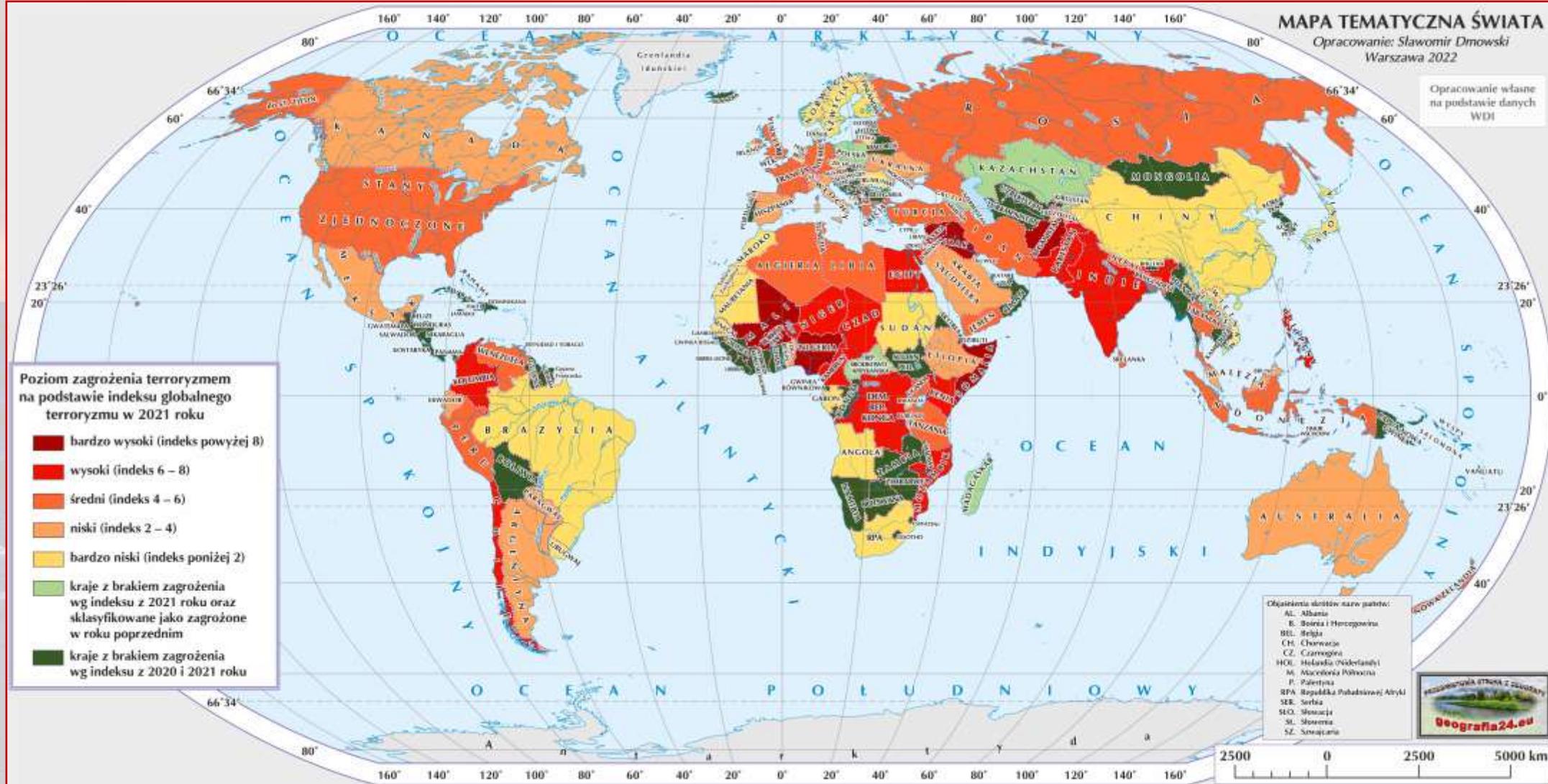
Skutki społeczno-kulturowe terroryzmu

- Najważniejszymi **społeczno-kulturowymi skutkami terroryzmu** są:
 - ofiary śmiertelne oraz ranni (szczególnie wśród często przypadkowych osób);
 - długotrwała trauma i inne urazy psychiczne po stracie bliskich, którzy zginęli w atakach lub w przypadku faktu bycia świadkiem ataku terrorystycznego,
 - wzrost poczucia lęku, zagrożenia i zastraszenia wśród poszkodowanych, a także ogółu społeczeństwa;
 - niechęć, a nawet wrogość do osób reprezentujących grupy społeczne, z których pochodzą terroryści, w szczególności dotyczy to:
 - imigrantów (czasem nawet wszystkich lub tylko określonej narodowości),
 - wyznawców określonej religii,
 - ludności wywodzącej się z danego kręgu kulturowego;
 - zniszczenie spuścizny historycznej, w tym zabytków i innych obiektów o znacznej wartości kulturowej (często niemożliwej do wyceny pieniężnej).

Rejony zagrożenia terroryzmem na podstawie indeksu globalnego terroryzmu

- Większość ofiar terroryzmu występuje w rejonach powyżej średniego zagrożenia terroryzmem.
- W 2021 roku największe (bardzo wysokie) zagrożenie terroryzmem istniało w Afganistanie (1426 zabitych i 2199 rannych), Iraku (524 zabitych i 836 rannych), Somalii (599 zabitych i 478 rannych), Burkina Faso, Syrii, Nigerii i Mali.

Wybrane organizacje terrorystyczne

Irlandzka Armia Republikańska (IRA)

- **Irlandzka Armia Republikańska** powstała w 1919 r. jako zbrojne ramię ruchu Sinn Fein.
 - IRA głosiła **konieczność obalenia rządów brytyjskich w Irlandii Północnej i połączenie jej z Republiką Irlandii.**
 - Jej działalność była także wymierzona **przeciwko religii protestanckiej.**
 - Przez kilkadziesiąt lat aktywności i korzystania ze wsparcia zagranicznych organizacji terrorystycznych (np. libijskich, palestyńskich), IRA podsyciała niepokój w przedstawicielach legalnej władzy brytyjskiej, zabijając polityków, żołnierzy i policjantów brytyjskich, ale i zwykłych ludzi np. w zatłoczonych obiektach handlowych.
 - 28 lipca 2005 r. IRA zawiesiła swoją działalność terrorystyczną.
 - Stało się to jednak możliwe dopiero w wyniku powszechnego oburzenia i protestów podzielonych religijnie społeczności - katolików i protestantów.
 - IRA zadeklarowała od tego momentu używanie wyłącznie pokojowych metod w dalszej walce o zjednoczenie Irlandii.
 - Jednak mimo tych postanowień dalej, choć rzadko, dochodzi do incydentów ze strony odłamu – Real IRA (“Prawdziwa IRA”) – który nie zgodził się w 1998 r. na pokojowe przemiany w Irlandii Północnej i od tego momentu dalej walczy z Wielką Brytanią:
 - w marcu 2009 r. – zamach na bazę wojskową Massereene w Antrim (Ulster),
 - w lutym 2010 r. - wybuchowi uległ samochód przed budynkiem sądu w Newry.

Hamis

- **Hamis** to palestyńska organizacja fundamentalistyczna założona przez szejka Ahmeda Jassin'a działająca od 1987 r. na obszarach okupowanych przez Izrael.
 - Za swój główny cel organizacja ta uważa **zbudowanie państwa palestyńskiego rozciągającego się od Morza Śródziemnego do rzeki Jordan oraz zniszczenie Izraela.**
- Działalność Hamasu nasiliła się szczególnie w czasie powstań palestyńskich przeciw izraelskiej okupacji (liczne ataki terrorystyczne, w tym na osoby cywilne).
 - Oprócz działalności militarnej organizacja prowadzi działalność charytatywną, czym zyskuje sobie poparcie szerokich rzesz Palestyńczyków.
- W styczniu 2006 r. ugrupowanie wygrało wybory parlamentarne i utworzyło rząd, co zaostrzyło konflikt między Izraelem a Autonomią Palestyńską.
 - Co prawda prezydent Autonomii wkrótce rozwiązał parlament i rząd, jednak Hamas utrzymał kontrolę nad Strefą Gazy.
- W czerwcu 2008 Izrael i Hamas zawarły porozumienie o zawieszeniu broni.
- Jednak organizacja ta jest dalej aktywna i w zasadzie nie zmienia ona swojej taktyki walki:
 - Ataki terrorystyczne w listopadzie 2012 r. – w efekcie operacja ze strony Izraela "Słup obłoków" w celu likwidacji członków i infrastruktury Hamasu,
 - 21 marca 2013 r. – atak raketowy na Izrael w czasie wizyty Baraka Obamy.
 - Styczeń 2020 r. – atak raketowy na Izrael, tuż po ogłoszeniu planu Trampa.

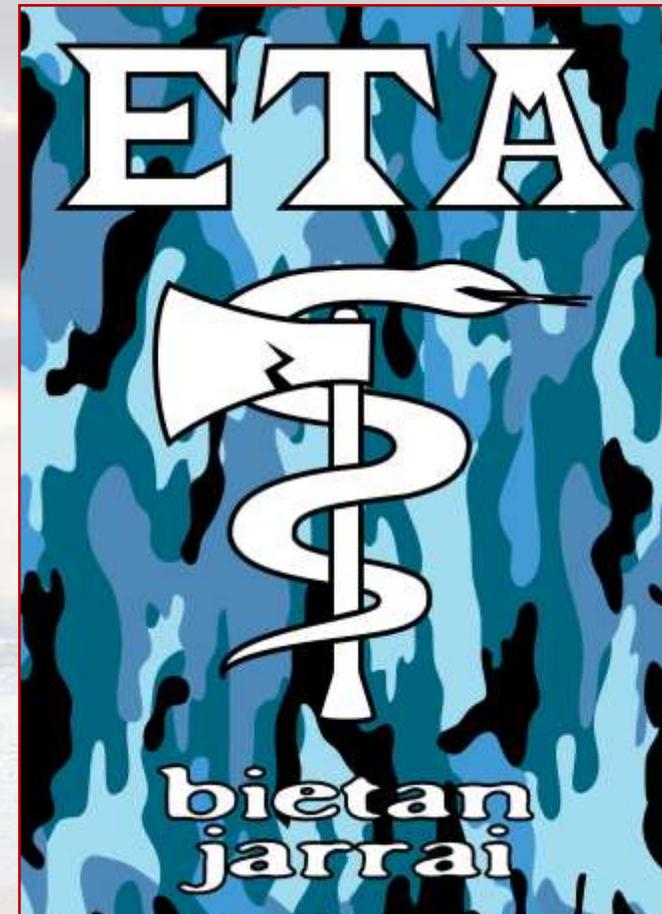
Al-Kaida

- **Al-Kaida** to przykład organizacji terrorystycznej, założonej w 1988 r. przez sunnitę, Osamę bin Ladeną, o podłożu religijnym – symbol terroryzmu muzułmańskiego.
- Na początku miała na celu przeciwstawianie się sowieckiej inwazji na Afganistan.
 - Potem za głównego wroga uznała świat zachodni, a w szczególności USA.
- Al-Kaida zmierza do zakwestionowania porządku światowego, stosując **bezwzględne metody walki z “niewiernymi”**.
 - Jest sprawcą największego w historii zamachu - 11 września 2001 r.
 - W wyniku ataku na World Trade Center w Nowym Jorku zginęło blisko 3 tys. osób.
 - Obecnie najwięcej ataków tej organizacji notuje się w Afganistanie i Iraku.
 - Walka z Al-Kaidą wynikała z przypuszczenia, że jest ona zdolna do użycia bomby atomowej oraz broni biologicznej i chemicznej.
 - Spadek aktywności organizacji nastąpił po zabiciu 2 maja 2011 r. Osamy bin Ladeną.
- Według sceptyków globalny terroryzm i Al-Kaida, jest sztucznym wytworem specjalistów od fikcji propagandowych, ponieważ m.in.:
 - nie ma wiarygodnych zeznań świadczących o jej istnieniu,
 - tajne bazy Osamy bin Ladeną nie zostały nigdy zlokalizowane,
 - bronie masowego rażenia Saddama Husajna także nie zostały odkryte.
- Owo zmyślenie miałoby na celu uczynić opinię publiczną bardziej przychylną planom umocnienia wpływów USA na Bliskim Wschodzie.

Kraj Basków i Wolność (ETA)

- **Kraj Basków i Wolność** – nazwa baskijskiej organizacji terrorystycznej założonej w 1959 r. w celu utworzenia **niepodległej Baskonii**.
 - Główną metodą walk były akcje terrorystyczne wymierzone we władze Hiszpanii.
 - W 1936 roku przyznano im na krótko szeroką autonomię polityczną.
 - Mogli oni posiadać własny parlament, rząd i prawo do polityki podatkowej i kulturalnej.
 - Po przejściu władzy i opanowaniu regionu przez gen. F. Franco zaczęły się prześladowania zbuntowanej mniejszości narodowej (uznano ich za zdrajców).
 - Rząd Franco doprowadził do likwidacji uprawnień autonomicznych Kraju Basków.
 - Zakazano używania j. baskijskiego, wydawania narodowych pism, kultywowania tradycji.
 - 20 listopada 1975 r. po śmierci gen. Franco, Hiszpania powoli się demokratyzowała.
 - Rozpoczęto negocjacje w sprawie autonomii regionu Zatoki Baskijskiej.
 - W 1979 utworzono **Kraj Basków** – region autonomiczny, w ramach którego działają niezależne instytucje polityczne.
 - Jednak nadal nie zrezygnowano z walki o całkowitą niepodległość Kraju Basków.
 - W latach 80. władze Hiszpanii przystąpiły do bezwzględnej rozprawy z organizacją, na co ETA odpowiedziała nasileniem akcji terrorystycznych.
 - Na początku 2006 roku organizacja ogłosiła zawieszenie broni, które jednak zerwała w grudniu tego samego roku.
 - Dotychczas w przeprowadzonych przez nią zamachach zginęło kilkaset osób.

Pozostałe organizacje terrorystyczne

- Wpływ niektórych organizacji terrorystycznych maleje (np. Hamas, IRA, Al-Kaida) – często można mówić o nich nawet w znaczeniu historycznym.
 - Jednak na świecie zawsze pojawiają się organizacje, które wykorzystują praktyki terrorystyczne.
 - Obecnie dużą rolę odgrywają organizacje takie jak: Talibowie, Państwo Islamskie (choć już dużo mniejsze), Boko Haram i Asz-Szabab.
 - Czasem (wyjątkowo) takie kroki czynią nawet światowi przywódcy – kiedyś Hitler i Stalin, zaś dziś – Putin.

Wybrane ataki terrorystyczne

Kalendarium wybranych zamachów terrorystycznych w XXI w.

Data	Miejsce	Charakter zamachu	Podłoże
11.IX.2001	Stany Zjednoczone	<p>Atak terrorystyczny przy użyciu kursowych samolotów pasażerskich na budynki:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ World Trade Center, ▪ siedzibę Departamentu Obrony Stanów Zjednoczonych (tzw. Pentagon), ▪ Departament Stanu w Waszyngtonie. <p>W atakach zginęło ponad 3000 osób.</p>	Walka islamistów przeciw działaniom USA na terenie państw islamskich
12.X.2002	Indonezja (Bali)	<p>Zamach islamskich terrorystów w turystycznym kurorcie Kuta. Zginęło ok. 200 osób (ok. 240 zostało rannych).</p>	Element świętej wojny islamistów
23-26.X.2002	Moskwa, Rosja	<p>Atak czeczeńskich terrorystów na Centrum Teatralne na Dubrowce i akcja rosyjskiego oddziału specjalnego. Zginęło 170 osób, w tym 41 terrorystów.</p>	Element walki Czeczeńców z Rosją
11.III.2004	Madryt, Hiszpania	<p>Cztery eksplozje na stacjach kolejowych w godzinach porannego szczytu. Zginęło 198 osób (ponad 1500 zostało rannych).</p>	Element świętej wojny islamistów
7.VII.2005	Londyn, Wielka Brytania	<p>Wybuchy bomb w metrze i autobusach w godzinach porannego szczytu. Zamachowcami byli młodzi, w wieku 18-30 lat, Brytyjczycy pochodzenia pakistańskiego. Zginęło 56 osób, 40 zostało ciężko rannych, zaś ok. 700 lżej ranni.</p>	Element świętej wojny islamistów
11.VII.2006	Indie (Mumbaj)	<p>Wybuch siedmiu bomb w pociągach i na peronach stacji kolejowych. Zginęło ok. 200 osób (ok. 700 zostało rannych).</p>	Element konfliktu pomiędzy Pakistanem a Indiami trwającego od chwili uzyskania niepodległości przez te kraje
26.XI.2008	Indie (Mumbaj)	<p>Seria zamachów terrorystycznych, m.in. na dwa duże hotele i centrum kultury żydowskiej. Zginęło 101 osób, zaś ponad 300 zostało rannych.</p>	Element konfliktu pomiędzy Pakistanem a Indiami trwającego od uzyskania niepodległości przez te kraje

Kalendarium wybranych zamachów terrorystycznych w XXI w.

Data	Miejsce	Charakter zamachu	Podłoże
18.I.2011	Irak (Tikrit)	Samobójczy atak bombowy w tłumie oczekujących na zaciąg do armii irackiej. Zginęło 66 osób, zaś ponad 100 zostało rannych.	Element walki z nowymi władzami ustanowionymi po zajęciu Iraku przez wojska amerykańskie
22.VII.2011	Oslo i wyspa Utrya, Norwegia	Atak ultrapravicowca 32-letniego Andersa Behringa Breivika na budynek rządowy w Oslo (eksplozja bombowa; zabitych 8 osób) i strzelanina na wyspie Utøya (69 zabitych), wymierzona w członków przebywającej tu socjaldemokratycznej młodzieżówki Partii Pracy.	Skrajnie prawicowy ekstremizm zamachowca
4.X.2011	Mogadiszu, Somalia	Zamach terrorystyczny na rządowe budynki w Mogadiszu, zorganizowany przez somalijską islamistyczną organizację Al-Shaabab (powiązaną z Al-Kaidą). W wyniku zdetonowania bomby w samochodzie-pułapce zginęło co najmniej 139 osób.	Część wojny w Somalii
m.in.: 20.I.2012 18.III.2013 28.XI.2014 27.XI.2015	m.in. stan Kano, Nigeria	Ataki terrorystyczne prowadzone przez sektę islamskich radykałów o nazwie Boko Haram. W ich wyniku (było wiele takich ataków) takich ataków niejednokrotnie ginie po kilkadziesiąt osób, głównie chrześcijan. Od tego czasu do dziś zginęło już tysiące osób.	Islamiści od 2009 r. prowadzą walkę o przekształcenie Nigerii lub przynajmniej jej części w muzułmańskie państwo wyznaniowe.
15-21.V.2013	Irak	Seria wielu zamachów terrorystycznych, przeprowadzonych w Iraku przez zwolenników Państwa Islamskiego (głównie przeciw szyitom).	Walka dżihadystów o dominację w regionie i na świecie.
29.XII. 2013 30.XII.2013	Wołgograd, Rosja	Samobójcze ataki terrorystyczne (eksplozja żywej bomby – terrorysta wysadził się w powietrze w budynku dworca kolejowego i eksplozja bomby w trolejbusie) dokonane przez proislamskich członków grupy Wilajet Dagestan. Zamachy pochłonęły 34 ofiar.	Część walki islamistów z wyznawcami innych religii
7.I.2015	Paryż, Francja	Atak terrorystyczny islamistów na redakcję tygodnika satyrycznego "Charlie Hebdo" – w zamachu zginęło 12 osób.	Część walki islamistów z krajami zachodnimi

Kalendarium wybranych zamachów terrorystycznych w XXI w.

Data	Miejsce	Charakter zamachu	Podłoże
31.X.2015	Synaj, Egipt	Zamach terrorystyczny, zorganizowany przez członków Państwa Islamskiego - eksplozja bomby w rosyjskim samolocie. Miał być to odwet za walkę Rosji z Państwem Islamskim.	Część walki islamistów z wyznawcami innych religii
13.XI.2015 14.XI.2015	Paryż, Francja	Seria 7 następujących po sobie ataków terrorystycznych, połączona z wzięciem zakładników i atakiem bombowym, dokonana w Paryżu w ciągu zaledwie kilku godzin przez kilku członków Państwa Islamskiego (zginęło 137 osób)	Część walki islamistów z krajami zachodnimi
22.III. 2016	Bruksela, Belgia	Detonacja bomb na brukselskim lotnisku Zaventem i w metrze, dokonana przez trzech członków Państwa Islamskiego.	Część walki islamistów z krajami zachodnimi
22.V.2017	Manchester, Wielka Brytania	Zamach samobójczy w czasie koncertu Ariany Grande na stadionie Manchester Arena (wybuch bomby w okolicach wejścia) – śmierć 23 osób, 116 rannych.	Część walki islamistów z krajami zachodnimi (Państwo Islamskie)
7/8.I.2020	Irak / Iran	Atak odwetowy Irańczyków (za zabicie gen. Kasema Sulejmaniego) na bazy w Iraku w których stacjonowali żołnierze z USA. Przypadkowo Irańczycy zestrzelili ukraiński samolot (był to tzw. "ludzki błąd"). W katastrofie zginęło 176 osób.	Część walki islamistów z wyznawcami innych religii (walka o przywództwo w regionie)

Zamach terrorystyczny w Brukseli w 2016 roku
Zgromadzeni ludzie w Brukseli malowali rysunki kredą i składali kwiaty i dla ofiar. Na zdjęciu po prawej napis i memoriał na zewnątrz stacji metra. Za zdjęciem po prawej największy komunikat mówi (z jęz. francuskiego) "Bruksela jest piękna", z późniejszymi dopiskami o treści: "Stop przemocy", "Stop wojnie", "Jedność" i "Ludzkość".

Walka z terroryzmem w krajach Unii Europejskiej

- **Walka z terroryzmem** (oraz zwalczaniem przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną) w Unii Europejskiej prowadzona jest zarówno na poziomie poszczególnych krajów, jak i całej organizacji, m.in. poprzez:
 - usprawnianie wymiany informacji o zagrożeniach terroryzmem,
 - wzmacnianie kontroli przede wszystkim na zewnętrznych granicach UE,
 - zapobieganiu publikowaniu w internecie treści propagujących terroryzm oraz szerzących ekstremizmy i nienawiść do innych,
 - zaostrzenie kontroli posiadania broni,
 - usprawnianie prowadzenia śledztw,
 - zacieśnianie współpracy sądowej,
 - udoskonalanie cyfrowej wymiany informacji,
 - odcinanie organizacji terrorystycznych od źródeł finansowania,
 - wprowadzanie procedur związanych z gromadzeniem i wykorzystywaniem danych pasażerów lotniczych,
 - zacieśnianie współpracy w zakresie bezpieczeństwa z krajami spoza UE.

MAY 21

WORLD ANTI-TERRORISM DAY

KONIEC

**Materiały pomocnicze do nauki
Opracowane w celach edukacyjnych (niekomercyjnych)**

Opracowanie i redakcja: *Sławomir Dmowski*
Kontakt: *kontakt@geografia24.eu*

**WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
- KOPIOWANIE ZABRONIONE -**